

ἔγραψεν ἀνασκευὴν τοῦ πρώτου μέρους τοῦ Ὀδοιπορικοῦ τοῦ περιγράφοντος τὴν Ἑλλάδα.

Ἄν καὶ ὁ Chateaubriand προοιμιολογούμενος ἀποφαίνεται ὅτι ὁ περιηγητὴς εἶνε εἶδος ἱστορικοῦ, ἔχοντος τὸ καθῆκον νὰ διηγηθῇ πιστῶς χωρὶς νὰ παραλείψῃ τίποτε, οὐχ' ἥττον, διηγούμενος τὰ Ἑλληνικά, ἐνίοτε περιέπεσεν εἰς τινὰ λάθη προσερχόμενα βεβαίως ἐξ ἀναγνώσεων κακῶν ἱστορικῶν βιβλίων τὰ μὲν, καὶ τὰ δὲ ἐξ ἀγνοίας ἢ κακῆς ἀντιλήψεως. Ἐπειτα οἱ πλείστοι τῶν περιηγητῶν θέλουν εἰς ὀλιγίστας ἡμέρας νὰ μελετήσουν ἓνα τόπον, ἀλλ' ἀπατώνται. Μία μεγάλη διάνοια ἐπιτυγχάνει εἰς τὰς περιγραφάς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀκριβείαν τῶν γεγονότων ἀπαιτεῖται μελέτη καὶ χρόνος.

Ὁ Ἀβραμιώτης θυμωμένος ἀνεσκεύασε τὸ μέρος τοῦ Ὀδοιπορικοῦ, τὸ ἀφορῶν τὴν Ἑλλάδα.

Ἀφ' οὗ εἶχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰ εὐγλωττα γεγονότα, τίς ἢ ἀνάγκη τοῦ προσβλητικοῦ ὕφους; Τίς ἦτο ἡ χρεία νὰ γράφῃ ὅτι τοῦ Σατωβριάνδ ἡ φυσιογνωμία, τὰ χαρακτηριστικά καὶ ἡ φύσις ὁμοιάζον πρὸς τὰ τοῦ πιθήκου;

Ὁ ἀληθὴς ἐπιστῆμων ἀνασκευάζει, διορθώνει χωρὶς νὰ ὑβρίζῃ, χωρὶς νὰ εἰρωνευθῇ ἀχρείως.

Ἄλλως τε ὀφείλομεν σεβασμὸν πρὸς τοὺς μεγάλους ἀνδρας.

Ὁ Ἀβραμιώτης ἔστειλε τὸ χειρόγραφόν του εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐτυπώθη εἰς Πατάβιον τῷ 1816 μὲ τὸν τίτλον:

Alcuni cenni critici del dottore Gian — Dionisio Avramiotti sul viaggio in Grecia, che compone la prima parte dell' itinerario da Parigi a Gerusalemme del Signor F. A. de Chateaubriand con varie osservazioni sulle antichità greche.

Εἰς τὸ ἴδιον βιβλίον ἐδημοσίευσεν ὁ Ἀβραμιώτης ἐκθέσεις τοῦ M. G. Gropius καὶ C. K. Céckerell περὶ τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τοῦ Fauvel περὶ τοῦ γυμνασίου τοῦ Πτολεμαίου.

Τὸ βιβλίον τοῦτο ἄμα ἐδημοσιεύθη προὔξενεσε ζωηράν ἐντύπωσιν. Λόγω ὅτι ἀνεσκευάζετο ὁ

Chateaubriand, λέγω ὅτι περιεῖχε πολυτίμους πληροφορίας ἀγνώστους τότε. Ἀλλὰ βεβαίως μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν ἔκμην διότι κατεφέρετο κατὰ μεγάλου συγγραφέως.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ φιλολογικὸν κόσμον τῆς Ἰταλίας ἐθεωρεῖτο ὡς ἔργον τοῦ Μουστοξύδου, καὶ ὅτι ἦτο ὑπεύθυνος συντάκτης ὁ Ἀβραμιώτης. Διὸ ὁ Μουστοξύδης γράφων τῇ 24 Ἰανουαρίου τοῦ ἰδίου ἔτους 1816 ἐκ Βενετίας πρὸς τὸν συμπολίτην αὐτοῦ Μάριον Πιέρρη ἔλεγε, πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ ἐξῆς: «τὸ χειρόγραφον κατὰ τοῦ Σατωβριάνδ δὲν εἶνε ἔργον μου. Εἶνε ἔργον τινὸς Δ. Ἀβραμιώτου, ἄλλ' ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρήσῃ! Δὲν δύναμαι νὰ σὲ περιγράψω πόσον εἶνε πλῆρες ἀπὸ λάθη» (spropositi). Ἀρχίζει: *Jo mi sono imbressato a rispondere a Monsù de Chateaubriand che come che viaggiava scriveva, e che nei suoi buffonezzi* κτλ. Ἐγράφη ἐκ νέου ἐξ ἀρχῆς μέχρι τέλους. Μὲ ὅλην τὴν ὀλίγην ἐπιμέλειαν εἰς τὴν διόρθωσιν, ἔγεινεν ἔργον ὑποφερτὸν καὶ ἄξιον ἀναγνώσεως, διὰ τὰς «πληροφορίας, τὰς ὁποίας περιέχει».

Αἱ λέξεις αὗται τοῦ σοφοῦ Κερκυραίου ἱστορικοῦ μαρτυροῦσι τὴν ἀγνοίαν τῆς ἰταλικῆς γλώσσης καὶ τῆς τέχνης τοῦ γράφειν τοῦ Ἀβραμιώτου. Μαρτυροῦσιν ἐπίσης ὅτι πολλὰ ἢ ἦσαν αἱ προσθαφαίρεσεις. Αἱ προσβολαὶ κατὰ τοῦ Σατωβριάνδ ἔμειναν διότι αὐτὸς ἦτο ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Ἀβραμιώτου, ὅστις εἶχε τὴν εὐθύνην τῶν γραφομένων.

Τὸ ἔργον τοῦ Ἀβραμιώτου καὶ τὴν σήμερον ἔχει τὴν σχετικὴν ἀξίαν, ἕνεκεν τῶν πολυτίμων εἰδήσεων περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῆς ἱστορίας τῶν χρόνων ἐκείνων.

Οἱ ἀρχαιολόγοι καὶ οἱ μελετῶντες τὴν ἱστορίαν μὲς κατὰ τὰς περὶ αὐτὸν τῆς ἐπαναστάσεως θὰ εὐρωσι πάντοτε κατὰ ὠφέλιμον διὰ τὰς μελέτας τῶν ἀναγινώσκοντες καὶ αὐτὸ τὸ λησμονηθὲν βιβλίον.

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

◀ Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ ▶

Καὶ τὸ κοινὸν ἦτο ποτὲ πρωτότυπον. Κι' ὅμως πολ-
λάκις μᾶς εἶνε καὶ κοινόν, γιατί ἡμεῖς εἴμεθα κοινοί.

★

Πρωτότυπον δημιουργεῖ ὁ τρελλὸς εἰς στιγμήν ἀνευ-
ματικοῦ ὁστρον — ἀλήθειαν ὁ σοφὸς εἰς παρομοίαν
στιγμὴν.

★

Ὁ μεγαλομανὴς δεικνύει τὸ μεγαλεῖόν του μόνον εἰς
μικροὺς ἀνθρώπους.

★

Πίστευε πολὺ ὀλίγον, ἀκόμη κι' ἂν ὁ νοῦς διατάσσῃ
σκέψον, ὅτι κι' αὐτὸς πλανᾶται· σκέψον, ὅτι εἶσαι σω-
φρονέστερος.

Πολλοὶ μέμφονται ἰδιαίτερος τὸν ἑαυτὸν των καὶ τὸ
ἔχουν βάρος εἰς τὴν συνείδησίν των, ὅτι δὲν εἶνε ὑπο-
κριταί, καὶ ὅμως εἶνε ὑποκριταὶ μεγαλιτέροι ἀπὸ τοὺς
Φαρισαίους.

★

Ὁ μέγας ἀνὴρ αἰδοῦνται καὶ πιστεύει εἰς τὸ μεγα-
λεῖόν του· ὁ μικρὸς θέλει νὰ τὸ δεικνύῃ.

★

Τὸ ὀλικὸν ἐξηγλήθη πλέον πρὸ καιροῦ· ὁ καλλιτέχνης
δημιουργεῖ μόνον ἀκόμη τὴν μορφήν.

P. ΣΙΑΛΙΝΓ

